

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi
Bakı İdarəetmə və Texnologiya kolleci

“Geyimlərin modelləşdirilməsi və bədii tərtibatı”

fənninin

PROQRAMI

040570– “Geyimlərin modelləşdirilməsi və konstruksiya edilməsi ”

040569- “ Tikiş məmulatlarının texnologiyası”

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi
Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin
Metodiki şurasının 15 sentyabr 2017-ci il
tarixli iclasının qərarı ilə təsdiq edilmişdir.
(Protokol № 1)

Bakı 2017

Tərtib etdi:

Bakı İdarəetmə və Texnologiya
Kollecinin “Zərgərlik, geyimlərin
modelləşdirilməsi və konstruksiya
edilməsi” fənn birləşmə sədri

Bağirova Nazirə Əhməd

Redaktor:

Bakı İdarəetmə və Texnologiya
Kollecinin tikiş emalatxanasının müdiri

İsmayılova Sürayyə Əhməd

Rəy verənlər:

Bakı İdarəetmə və Texnologiya
Kollecinin müəllimi

1. Nuriyeva İlahə Ramiz

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin
“Dizayn” kafedrasının müdiri s.ü.f.d.

2. Məmmədova Lələ

İZAHAT VƏRƏQİ

Fənnin tədrisinə ayrılan saatların miqdarı - 90 saat

«Geyimlərin modelləşdirilməsi və bədii tərtibatı» fənninin proqramı tələbələrin geyim modellərinin işlənməsində nəzəri materialların öyrənilməsi və təcrübi yeniliklərin mənimsənilməsini nəzərə alır.

Proqram materialın daha yaxşı öyrənilməsi üçün məşğələlərdə əyani vəsaitlərdən və öyrədilməsinin texniki vasitələrindən (ÖTV) geniş istifadə edilməsi vacibdir.

Geyimlərin layihələndirilməsində tələbələrin estetik və bədii zövqünün inkişaf etdirilməsi, tərbiyələndirilməsi məqsədilə tələbələrlə sərgilərə ekskursiyalar təşkil etmək, modalar evinə getmək, modellərə baxışlarda iştirak etmək məsləhətdir.

Proqram materialın öyrənilməsinin nəticəsində tələbə geyim modellərinin kompozisiyasının qanunauyğunluqları, müasir modanın istiqamətləri, müasir geyim çeşidləri, tikiş məmulatlarına olan tələbləri öyrənmiş olur, tikiş istehsalının və modelləşdirici təşkilatın qarşısında duran məsələləri bilməlidir.

Tələbə modalı geyim formasını layihələndirməyi bacarmalı, onun konstruktiv həllini aydınlaşdırmaqla modelin xətlərini və detallarını əks etdirməklə müxtəlif formada geyimləri həcmdə göstərməyi, geyim modellərinin qənaətliliyi və texnolojiliyini düzgün qiymətləndirməyi bacarmalıdır.

Proqramda praktiki məşğələnin aparılması nəzərdə tutulur, tələbələr nəzəri materialları möhkəmləndirir, geyim modellərinin layihələndirilməsi işlərini eskizlərlə və ya maniken üzərində yerinə yetirir. Evdə tapşırıqları yerinə yetirən zaman tələbələr geyimlərin layihələndirilməsi işini eskizləri işləməklə davam etdirir.

Tələbələrin yaradıcı işlərini məşğələlərdə müzakirə etməyi və sərgilərin təşkil edilməsi məsləhətdir.

MÖVZULAR ÜZRƏ SAATLARIN PAYLANMASI

№	Mövzuların adları	Mühazirə	Seminar
Bölmə 1. Parça və məmulatın bədii tərtibatının inkişaf tarixi.			
1.1	Parça məmulatlarının üzərində milli ornamentlərdə simvolik obrazlar.	2	2
1.2	Geyimlərin bədii layihələndirilməsində milli motivlərdən istifadə edilməsi	2	2
1.3	Parça ornamentlərinin ümumi təsnifatı	2	2
Bölmə 2. Parçanın bədii tərtibatının müasir tələbləri			
2.1	Parça və məmulatların bədii tərtibatının üslubları	2	2
2.2	Parçanın bədii tərtibatında kompyuter texnologiyasından istifadə, parça ornamentləri və termin məsələləri	2	2
2.3	Parça ornamentləri və təbiət motivləri	2	2
Bölmə 3. Rənglər haqqında			
3.1	Rəngin insana təsirinin qanunauyğunluqları. Rəngin optik və emosional təsirləri.	2	2
3.2	Rəngin assosiasiyaları, təəssüratları və rəngin fizioloji təsirləri	2	2
3.3	Materialın səthinin strukturundan asılı olaraq rəngin təsiri.	2	2
3.4	Rəng dairəsinin strukturu və rəng həllinin seçilməsi	2	2
3.5	Xromatik rənglərin uyğunluğu	2	2
Bölmə 4. İnsan bədəninin tənəsüblüyü			
4.1	İnsan fiqurunun qısa plastik anatomiyası və ölçüləri	2	2
4.2	İnsan fiqurunun konstruktiv dayaq qurşaqları, bədən quruluşunun ölçüləri və tipləri	2	2
4.3	Geyim formasının insanın fiqurasından, yaşından və ilin mövsümlərindən asılı olması	2	2
Bölmə 5. Geyimin bədii modeləşdirilməsi			
5.1	Texniki tapşırığa əsasən məmulatın eskizinin tərtib edilməsi	2	2

5.2	Məmulatın bədii layihələndirilməsinin mərhələləri	2	2
5.3	Geyimin bədii layihələndirmə prosesi	2	2
5.4	Eskizlərin bədii tərtibatı	2	2
Bölmə 6. Kostyumun kompozisiyasında rənglərdən istifadə edilməsi			
6.1	Kostyumun rəng ahəngdarlığı	2	2
6.2	Kostyumun fərdliliyi və rəngi	2	2
6.3	Geyimin modelləşdirilməsi	2	2
6.4	Geyimin maketləşdirilməsi	2	2
6.5	Məmulatın formasının tektonikası	1	1
Cəmi: 90 saat			

MÖVZULAR VƏ ONLARIN İZAHİ

Bölmə 1. Parça və məmulatın bədii tərtibatının inkişaf tarixi.

Mövzu 1.1. Parça məmulatlarının üzərində milli ornamentlərdə simvolik obrazlar - 4 saat

Parça və ornamentlər, onların forması, rəngi və naxışları.Əsrlər boyu yaranmış zövqün, mədəniyyətin inkişafı, parça ornamentləri ilə tam bədii stilin göstərilməsi.

Mövzu 1.2. Geyimlərin bədii layihələndirilməsində milli motivlərdən istifadə edilməsi - 4 saat

Xalqın bədii estetik tərbiyəsinin inkişafında zəngin milli naxışların, xalq ustalarının bədii fikir və yaradıcı təxəyyülünün mühüm rolu.

Mövzu 1.3. Parça ornamentlərinin ümumi təsnifatı - 4 saat

Parça ornamentlərinin sistem şəklinə gətirilməsi, parçanın təyinatından asılı olaraq rəsmlərin təyinatı.Ornamentlərin axromatik və xromatik rənglərinə, statik və dinamik kompozisiyalara ayrılması.

Bölmə 2. Parçanın bədii tərtibatının müasir tələbləri

Mövzu 2.1. Parça və məmulatların bədii tərtibatının üslubları - 4 saat

Parçaların bədii tərtib edilməsi üçün müxtəlif üsullardan istifadə .Toxunma və möhürləmə yolu ilə rəsmlərin köçürülməsi, bədii və texnoloji işlərin birgə köçürülməsi.

Mövzu 2.2. Parçanın bədii tərtibatında kompyuter texnologiyasından istifadə, parça ornamentləri və termin məsələləri - 4 saat

Kompyuter və rəqəmli texnologiyadan istifadə etməklə ornamentin parça üzərinə vurulması, yastı ülgü vasitəsi ilə çap edilməsi əməliyyatlarından geniş istifadə.

Mövzu 2.3. Parça ornamentləri və təbiət motivləri - 4 saat

Bitki formasının transformasiya olunmasının prinsipləri, motiv ətrafının təşkil olunması.Müxtəlif formalı motivlərin monokompozisiyaları.

Bölmə 3. Rənglər haqqında

Mövzu 3.1. Rəngin insana təsirinin qanunauyğunluqları. Rəngin optik və emosional təsirləri - 4 saat

Rəngin məqsədəuyğun istifadə edilməsi. Rəngin emosional-psixoloji təsiri, rəngin xassələri, rəngin qəbul edilməsində müxtəlif aktivlik dərəcəsinin təyini.

Mövzu 3.2. Rəngin assosiasiyaları, təəssüratları və rəngin fizioloji təsirləri - 4 saat

Rəngin xassə və ifadəliyi müxtəlif assosiasiyalardan asılı olaraq mühüm dəyişikliklər, rəngin emosional xassəsinin assosiasiyalarla izah edilməsi. Rəngin təsiri və sinteziyası.

Mövzu 3.3. Materialın səthinin strukturundan asılı olaraq rəngin təsiri - 4 saat

Rəngin strukturunun rəngin xassəsinə təsiri. Müxtəlif rənglərin optik təsiri və qəbul edilməsinin xassələri. Material səthinin strukturunun dinamikliyi.

Mövzu 3.4. Rəng dairəsinin strukturu və rəng həllinin seçilməsi - 4 saat

Rəng dairəsinin rəng tonlarına bölünməsi, sistemləşdirilməsi, dairənin daxilində rəng tonlarının açıqlığına görə simmetrik yerləşdirilməsi. Ən açıq və ən tünd rəngin təyini. Rəng dairəsində rənglərin kombinə edilməsi.

Mövzu 3.5. Xromatik rənglərin uyğunluğu - 4 saat

Əsas rəng dairəsi və rəng dairəsinin sistemi. Ahəngdar uyğun rənglərin qurulmasının əsas qanunauyğunluğunun müəyyən edilməsi. Xromatik rənglərin bölünməsi, isti və soyuq rənglər.

Bölmə 4. İnsan bədəninin tənasüblüyü.

Mövzu 4.1. İnsan fiqurunun qısa plastik anatomiyası və ölçüləri - 4 saat

Bədii layihələndirmə təcrübəsində modelçi-rəssamın rastlaşdığı komponentlər. Bədənin hissələrinin geyimin modelləşdirilməsində əsas konstruktiv qurşaqların dayağı kimi mühüm əhəmiyyəti.

Mövzu 4.2. İnsan fiqurunun konstruktiv dayaq qurşaqları, bədən quruluşunun ölçüləri və tipləri - 4 saat

Geyimin modelləşdirilməsində qəbul olunmuş konstruktiv dayaq qurşaqları. İnsan fiqurunun əsas əlamətləri. Geyimin istehsalı üçün təyin olunmuş ölçülər. Yaşa dolmuş insanlar üçün qəbul edilmiş ölçülər. İnsan fiqurunun qamətləri:

- normal belli
- bükük belli
- əyilmiş belli.

Bədən hissələrinin ölçüləri.

Mövzu 4.3. Geyimin formasının insan fiqurasından, yaşından və ilin mövsümlərindən asılı olması - 4 saat

Geyimin formasının asılı olduğu müxtəlif faktorlar; yaş xüsusiyyətləri, zahiri görünüş, ilin zamanı və insanın iş fəaliyyəti.

Bölmə 5. Geyimin bədii modelləşdirilməsi.

Mövzu 5.1. Texniki tapşırığa əsasən məmulatın eskizinin tərtib edilməsi - 4 saat

Funksiya nöqtəyi- nəzərindən eskizlərin müxtəlifliyi. Foreskizdən eskizə keçid, işçi eskiz, modelin konstruksiyası və onun ayrı-ayrı detallarının əks etdirilməsi.

Mövzu 5.2. Məmulatın bədii layihələndirilməsinin mərhələləri - 4 saat

Məmulatın layihələndirilməsinə başlamazdan əvvəl görülən işlərin əsas istiqamətlərinin müəyyən edilməsi. Funksional və forma təhlili, əmək və material sərfinin aşağı salınması.

Mövzu 5.3. Geyimin bədii layihələndirilmə prosesi - 4 saat

Dizaynerin əsas vəzifəsi. Predmetlərin ardıcıl qaydaya salınması, nisbətən yüngülləşdirilməsi.

İstifadənin rahatlığını təmin etmək, ətraf mühit ilə estetik təsirin təmin edilməsi.

Mövzu 5.4. Eskizlərin bədii tərtibatı - 4 saat

Funksiya nöqteyi- nəzərindən eskizlərin müxtəlifliyi. Eskizlərin ifadəli olması üçün qrafiki qaydalardan istifadə üsullar

Bölmə 6. Kostyumun kompozisiyasında rənglərdən istifadə edilməsi

Mövzu 6.1. Kostyumun rəng ahəngdarlığı - 4 saat

Kostyumun kompozisiyasının tərtib edilməsində rəng uyğunluğunun əhəmiyyəti, Müxtəlif rənglər arasında bərabərləşdirmə və kolorit bütövlüyünün yaradılması.

Mövzu 6.2. Kostyumun fərdiliyi və rəngi - 4 saat

İnsana yaraşan rəngi seçməzdən əvvəl fərdi rəngin müəyyən edilməsi. Rəngin əmələ gətirdiyi əhval, açıq kolorit, zəiflədilmiş kolorit, parlaq kolorit, kontrast kolorit. Kostyumun monoxromlu kompozisiyaları.

Mövzu 6.3. Geyimin modelləşdirilməsi - 4 saat

Məmulatın keyfiyyətinin və istehsalın effektivliyinin yüksəldilməsində yaradıcılıq işlərinin rolu. Əhalinin modaya uyğun yüksək keyfiyyətli məmulatlara olan tələbinin təmin edilməsi.

Mövzu 6.4. Geyimin maketləşdirilməsi - 4 saat

Maket məmulatların funksiyası, forması, kompozisiyası və konstruksiyası. Maketləşdirilmədə istifadə olunan üsullar. Bədənin formasına yaxın və ya onu təkrar edən formanın yaradılması.

Mövzu 6.5. Məmulatın formasının tektonikası - 2 saat

Formanın maddi xassələri, quruluşu, funksiyası. Tektonikanın məmulata verilən konstruktiv, funksional və estetik tələblərdən asılılığı.

ƏDƏBİYYAT

1. Литвтина Л.М. и др. «Моделирование и художественное оформление женской и детской одежды» М.Л.ИЛ 972 ,
2. Козлова Т.Б. и др. «Основы моделирования и художественного оформления одежды» М.Л.И1979
3. Пармон Ф.М. «Композиция костюма» М.Л.И.1989
4. Горнина Г.С. «Моделирование формы одежды» М.Л.И.1989
5. Moda jurnalları
6. В.С.Паşayев «Parça və geyim məmulatlarının bədii layihələndirilməsi» В.2004